DEPARTMENT OF EDUCATION

တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်တၢ်သံကွၢ်ညီနုၢ်အီၤတဖၣ်

ဘၣ်မနုၤအဃိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤဘၣ်တၢ်ထၢဖှိၣ်အီၤလဲၣ်.

ဖဲ၂၀၁၇နံၣ်, မဲၣ်နံၣ်စိထၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပှၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီကရၢလိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကီၢ်ရှၣ်ဒီးဖှၣ်စိမိၤကဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တဖၣ်ကထၢဖှိၣ်ကွိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်လၢစၢၤသွဲၣ်၇ကလုာ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢကီၢ်အမဲရကၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤလၢကရှုၢ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အဂီၢ်နူၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်,ဒိးသနၤ့ဖဲ [Minnesota Statues 2017, 120B.35, subdivision 3](https://www.revisor.mn.gov/statutes/?id=120B.35) နူၣ်လီၤ. (https://www.revisor.mn.gov/statutes/?id=120B.35)

တၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ထၢဖှိၣ်အါထီၣ်တၢ်လီၤစၢၣ်လီၤသွဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး မ့တမ့ၢ် ကလုာ်ဒူၣ်အထူအထံးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနူၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးကသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဟ်ဖျါထီၣ်ကွိဖိခဲလၢာ်လၢမဲၣ်နံၣ်စိထၣ်အပူၤ,အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်လိၣ်တဖၣ်နူၣ်လီၤ. ကရှုၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအါထီၣ်လၢမဲၣ်နံၣ်စိထၣ်ကီၢ်ရှၣ်ပှၤဃုသ့ၣ်ညါကလုာ်တကလုာ်အတၢ်အိၣ်မူ, တၢ်သံ, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၣ်ဒိးသနၤ့အသးလၢကီၢ်အမဲရကၤတၢ်ထၢထံဖိကီၢ်ဖိနီၢ်ဂံၢ်ပဒိၣ်ဝဲၤကျိၤတၢ်နီၤဖးတၢ်ကလုာ်အဆၢ, [U.S Census Bureau's classification/coding system](https:www.census.gov//topic/population/race/about.html) နူၣ်လီၤ. (https:www.census.gov//topic/population/race/about.html). တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်လၢကရှုၢ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါအီၤနူၣ်ဟဲဝဲလၢ အမဲရကၤပှၤတဝၢအတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါပှၤကလုာ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးလၢတနံၣ် မ့တမ့ၢ် ၅နံၣ်တၢ်ထၢဖှိၣ်မံၤစရီလၢအအိၣ်ညီနုၢ်နူၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်, ဒိးသနၤ့ဖဲ [အမဲရကၤပှၤတဝၢတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါပှၤကလုာ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သး (American Community Survey)](https://www.census.gov/program-surveys/acs/) page (https://www.census.gov/program-surveys/acs/) နူၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤတၢ်ကထၢဖှိၣ်အီၤဆံးယံာ်လဲၣ်.

ကွိနံၣ် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ - တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအါဒိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကလုာ်ဒူၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်တၢ်ထၢဖှိၣ်အဆိကတၢၢ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤလၢကီၢ်ရှၣ်ယဲၢ်ဘ့ၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်နူၣ်လီၤ. ဖံစ်အခဲၣ်ဒမံၣ်အပှၤတဝၢ,မဲၣ်နံၣ်ထၢန်ခၣ်ပဒိၣ်ကွိတဖၣ်, ကွိတၢ်မၤလိတၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ပှၤတဝၢ, စူးပီလ်ပဒိၣ်ကွိတဖၣ်,ဒီးဝါသံန်တၣ်ပဒိၣ်ကွိသ့ၣ်တဖၣ်နူၣ်လီၤ. ကီၢ်ရှၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်မုၢ်လၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ကဆှၢတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်အလံာ်တကွိၢ်ဒိဆူဟံၣ်ဖဲကွိနံၣ်၂၀၁၈-၂၀၁၉အသ့ၣ်လၣ်လီၤ/တၢ်ဂိၢ်ကတီၢ်လၢတၢ်ဒုးစဲဘူးတပူၤဃီဃုာ်ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအလံာ်တကွိၢ်ဒိလၢကွိနံၣ်၂၀၁၈-၂၀၁၉အဂီၢ်နူၣ်လီၤ. ကီၢ်ရှၣ်ယဲၢ်ဘ့ၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်နူၣ်ကဟ်ဖျါထီၣ်ကူၤကွိဖိအတၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲး မ့တမ့ၢ် ကလုာ်ဒူၣ်အထူအထံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူမဲနံၣ်စိထၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ (MDE) အအိၣ်ဖဲ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ကွိနံၣ်အစးထီၣ်နူၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိလၢဒိးနူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢကီၢ်ရှၣ်ယဲၢ်ဘ့ၣ်အတၢ်မၤသကိးတၢ်အဖီခိၣ်နူၣ်, ကီၢ်ရှၣ်အဂၤတဖၣ်ဒီးခၣ်ထၢၣ်တဖၣ်တၢ်မုၢ်လၢ်အိၣ်လၢကဆှၢတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်အလံာ်ကွိၢ်ဒိလၢအမၤလဲၢ်ထီၣ်ထူးထီၣ်နူၣ်ဆူဟံၣ်ဖဲ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ကွိတၢ်မၤလိအနံၣ်, သ့ၣ်လၣ်လီၤ/တၢ်ဂိၢ်ကတီၢ်ဃုာ်ဒီးကွိတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအလံာ်တကွိၢ်ဒိလၢ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ကွိတၢ်မၤလိအနံၣ်အဂီၢ်နူၣ်လီၤ.

ကွိနံၣ် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ကီၢ်ရှၣ်ခဲလၢာ်ကဟ်ဖျါဒုးသ့ၣ်ညါကွိဖိအတၢ်လီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲး မ့တမ့ၢ် ကလုာ်ဒူၣ်အထူအထံးအဂ့ၢ်အကျိၤဆူဝဲၤကျိၤ ဖဲကွိနံၣ် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ အတီၢ်ပူၤနူၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါကူၤအီၤဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ကူၤအီၤလၢကလူၤထီၣ်ခ့ခါတၢ်ဆၢကတီၢ်အဂီၢ်ယဲၢ်နံၣ်တဘျီစးထီၣ်မုၢ်နံၤမုၢ်သီဖဲကီၢ်ရှၣ်ဝးဝးစးထီၣ်စူးကါအီၤဟ်ဃုာ်ဒီးကီၢ်ရှၣ်အဆိကတၢၢ်ယဲၢ်ဘ့ၣ်, စးထီၣ်ဖဲကွိနံၣ် ၂၀၂၄-၂၀၂၅ နူၣ်လီၤ.

မ့၊ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဒူၣ်စုာ်စုာ်ကဘၣ်တ၊်သံကွ၊်အီၤလ၊ကစံးဆ၊တ၊်သံကွ၊်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်ဧါ.

မ့၊်-လ၊ကိုနံၣ် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ အဂီ၊်, ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဒူၣ်စုာ်စုာ်လ၊အမ့၊်ကိုဖိတဂၤလ၊အထိၣ်တီၤဆံးတုၤလ၊၁၂တီၤဖဲကိုလ၊ကီ၊်ရှၣ်လ၊အမၤသကိး တ၊်တဖၣ်န့ၣ်တ၊်ကသံကွ၊်အီၤလ၊ကစံးဆ၊တ၊်သံကွ၊်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.မိ၊်ပ၊်တဂၤလ၊အိၣ်လ၊ကီ၊်ရှၣ်အပူၤန့ၣ်နံၣ်လ၊အကဟဲန့ၣ်တ၊်ကမ၊အမၤ ပှဲၤလံာ်တကွိ၊်ဒိလ၊အဘၣ်တ၊်ကွ၊်ကဒါက့ၤအီၤ, မ့၊်ဒ်သိးလ၊ဝဲၤကျိၤကဆဲးပာ်ဖှိၣ်တ၊်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလ၊ကမျၢၢ်အအိၣ်ဆူလံာ်တကွိ၊်ဒိအံၤအပူၤ တပူၤဃီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတ၊်သံကွ၊်နီ၊်ဂံ၊်တ၊န့ၣ်ကိုဖိတဖၣ်ဘၣ်တ၊်သံကွ၊်အီၤလ၊အဝဲမ့မ့၊်ပှၤလ၊တ၊်သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်အီၤဒ်အမ့၊်အမဲရကၤအ့ဒယါ မ့တမ့၊် အလါစကၤ ပှၤထူလံၤဖိဧါန့ၣ်လီၤ. ပှၤကရူ၊်တဖၣ်အံၤဘၣ်တ၊်ပာ်ပနီၣ်အီၤလ၊မဲၣ်နံၣ်စိထၣ်ကီ၊်စဲၣ်ဒ်အမ့၊်ပှၤတဖၣ်လ၊အိၣ်ဒီးတ၊်လီၤစ႑ၤလီၤသွဲၣ်လ၊ အမဲရ ကၤကလံၤထံးတခါခါလ၊အဟံးဃာ်ဂ႑ၤကျ႑ၤလု၊်လ၊်တ၊်ဆဲးတ၊်လၤတ၊်ပာ်ဖျါခီဖြိအဒူၣ်အထ၊အတ၊်ရှလိာ်မၤသကိးတ၊် မ့တမ့၊် ပှၤတဝ၊အတ၊် သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤအံၤဘၣ်တ၊်ပာ်ဖျါထိၣ်အီၤဒ်အဘၣ်ထွဲဒီးထံကီ၊်အသိးလ၊ တ၊်ကဂံ၊်ဒွးကီ၊်ရှၣ်အတ၊်ဟ့ၣ်မၤစ႑ၤကျိၣ်စ့ အဂီ၊်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲဒရၢၣ်စ႑ၤသွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ် ၆ ကလုာ်စ႑ၤပနီၣ်အိၣ်ဖျါဖဲတ၊်သံကွ၊် (မ့၊်/တမ့၊်) လ၊အအိၣ်လ၊လံာ်တကွိ၊်ဒိဒီးပာ်ယှာ်ဒီးတ၊်သံကွ၊်၂-၇န့ၣ်လီၤ. ဖဲဒရၢၣ်တ၊်ထ၊ဖှိၣ်တ၊်ဂ့၊်လ၊စ႑ၤသွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်အတ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤတ၊်ကစီၣ်န့ၣ်လိၣ်ဝဲတ၊်နီၤဖးလီၤတ၊်သံကွ၊်ခံပတီၤန့ၣ်လီၤ. တ၊်သံကွ၊် ၅ န့ၣ် မ့၊်တ၊်သံကွ၊်လ၊ပှၤကိုဖိန့ၣ်မ့၊်ပှၤဟံးစပဲနံး/လထံနိၣ်ဧါန့ၣ်လီၤ.ထံကီ၊်ပဒိၣ်ဆိကမိၣ်နီၤဖးဝဲလ၊ဟံးစပဲနံၤ/လထံနိၣ်န့ၣ်ကမ့၊်ကလုာ်ဒူၣ်တကလုာ် န့ၣ်လီၤ. တ၊်သံကွ၊် (၂,၃,၄,၆,ဒီး၇) လ၊အအိၣ်လီၤတဲာ်န့ၣ်လိၣ်ဝဲလ၊တ၊်ကဃုထ၊အီၤအစှၤကတ၊၊်တခါလ၊ တ၊်တ၊်ပာ်ဖျါလ၊အဖီလာ်န့ၣ်လီၤ. အမဲရကၤအ့ဒယါ, အ့ရှၢၣ်, ပှၤသူဖံးဖိ မ့တမ့၊် အဖရံကၤ အမဲရကၤ, ပှၤထူလံၤဖိဟၤဝါယၢၣ်/ဖဲစံဖံးပှၤကီၣ်ဖိ, မ့တမ့၊် ပှၤဝါဖံးဖိန့ၣ်လီၤ. ထံကီ၊်ပဒိၣ်ဆိကမိၣ်နီၤဖးဝဲလ၊ပှၤကရူ၊်တဖၣ်အံၤမ့၊်ကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်တမ့၊်လ၊အကဘၣ်ဃုထ၊တ၊်အပတီၤအကလုာ်တဖၣ်အံၤအကျါတခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်မ့၊်တဃုထ၊ဝဲဘၣ်န့ၣ်,ဒ်ထံ ကီ၊်ပဒိၣ်တ၊်သိၣ်တ၊်သီအိၣ်ဝဲအသိးကီ၊်ရှၣ်တဖၣ်လိၣ်ဝဲလ၊ကပာ်ဖျါဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါတ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤအံၤလ၊ပှၤကိုဖိအဂီ၊်ဒီးသန့ၤအသးလ၊တ၊်ဂ့၊် တ၊်ကျိၤအဂ့ၤကတ၊၊်လ၊အအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.တ၊်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအိၣ်ဝဲလ၊ကီ၊်ရှၣ်တဘ့ၣ်ကထ၊ဖှိၣ်တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤလ၊အလိၣ်တဖၣ်လ၊ကို ဖိခဲလၢာ်အဂီ၊်ခီဖျိစူးကါတ၊်ဖံးတ၊်မၤအကျိၤအကျဲဒ်တ၊်ရဲၣ်လီၤလ၊အဖီလာ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

က. မိ၊်ပ၊် မ့တမ့၊် ပှၤကွ၊်ထွဲတ၊်အလံာ်အုၣ်အသးတ၊်ကွဲးနီၣ်လ၊အဖိးသဲစး

ခ. ကိုဖိအနီ၊်ကစ၊်ဒၣ်ဝဲအလံာ်အုၣ်အသးတ၊်ကွဲးနီၣ်လ၊အဖိးသဲစးအိၣ်ဒီးနံၣ်လါလ၊အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ, ဖဲမိ၊်ပ၊် မ့တမ့၊် ပှၤကွ၊်ထွဲတ၊်ဖိ အလံာ်အုၣ်အသးတ၊်ကွဲးနီၣ်လ၊အဖိးသဲစးန့ၣ်တမ့၊်တ၊်ဃုထ၊ဘၣ်.

ဂ. မိ၊်ပ၊်, ပှၤကွ၊်ထွဲတ၊်ဖိ မ့တမ့၊် ကိုဖိအလံာ်အုၣ်အသးတ၊်ကွဲးနီၣ်လ၊အဖိးသဲစးတဖၣ်အကျိၣ်အကျဲမ့၊်ကဲထီၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်ကိုခိၣ် မ့တမ့၊် ပှၤလ၊ကိုခိၣ်ပာ်လီၤဝဲတဂၤသုးကျဲၤဆ၊တဲာ်ဝဲလ၊အမ့၊်မတၤလဲၣ်န့ၣ်ဝဲသ့ခီဖျိတ၊်ကွ၊်လ၊မဲာ်ချံဒ်ကီ၊်ရှၣ်အတ၊်နဲၣ်ကျဲလ၊အဘၣ် တ၊်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤအတ၊်

တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤအံၤတဘၣ်ထွဲဒီးကီ၊်ရှၣ်တ၊်ဟ့ၣ်မၤစ႑ၤကျိၣ်စ့ဘၣ်. ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဒူၣ်မ့၊်ဃုထ၊ဝဲဟံးစပဲနံးမ့တမ့၊်လထံနိၣ်န့ၣ်,ကိုဖိန့ၣ်ဘၣ်တ၊်ပာ် ဖျါအီၤဒ်အမ့၊်ဟံးစပဲနံး မ့တမ့၊် လထံနိၣ်ဆူဖဲဒရၢၣ်အတီၤပတီ၊်န့ၣ်လီၤ.အဒိကိုဖိတဂၤမ့၊်ဘၣ်တ၊်ပာ်ဖျါအီၤဒ်အမ့၊်ပှၤဟံးစပဲနံး မ့တမ့၊်လထံနိၣ် ဒီးပှၤဝါဖံးဖိန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တ၊်ပာ်ဖျါထိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်ပှၤဟံးစပဲနံၤ မ့တမ့၊် ပှၤလထံနိၣ်ဖိလ၊တ၊်သ့ဟံးမူဒါအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဃီဖိ တဒူၣ်မ့၊်ဃုထ၊အါန့၊်တခါလ၊အဖီလာ်အံၤ , အမဲရကၤအ့ဒယါ, အ့ရှၢၣ်, ပှၤသူဖံးဖိ မ့တမ့၊် ပှၤအဖရံကၤအမဲရကၤ, ပှၤထူလံၤဟၤဝါယၢၣ်/ ဖဲစံးဖံးပှၤကီၣ်ဖိ, မ့တမ့၊် ပှၤဝါဖံးဖိန့ၣ်ပှၤကိုဖိန့ၣ်ဘၣ်တ၊်ပာ်ဖျါအီၤဆူဖဲဒရၢၣ်အတီၤပတီ၊်ဒ်အမ့၊် (ပှၤကလုာ်ဒူၣ်ခံကလုာ်ဒီးအါန့၊်အန့ၣ်) န့ၣ်လီၤ. အဒိကိုဖိတဂၤမ့၊်ဘၣ်တ၊်ပာ်ဖျါအီၤဒ်အမ့၊်ပှၤအမဲရကၤအ့ဒယါဖိ, မ့တမ့၊် အလါစကၤပှၤထူခံၤဖိဒီးပှၤဝါဖံးဖိခံခါလိာ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တ၊်ပာ် ဖျါအီၤဒ်အမ့၊် (ပှၤကလုာ်ဒူၣ်ခံကလုာ်ဒီးအါန့၊်အန့ၣ်) လ၊တ၊်သ့ဟံးမူဒါအကျိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. ပှၤကရူ၊်အဝဲအံၤအါစုအါဘျီဘၣ်တ၊်ဒုးဘၣ်ဃး အီၤဆူပှၤဖဲဒရၢၣ်ကလုာ်သူၣ်နံ့ကလုာ်တကလုာ်/ကလုာ်ဒူၣ်စၢၣ်သွဲၣ်ပနီၣ်ဒီးတအိၣ်ဖျါလီၤတံ၊်လီၤဆဲၤလ၊လံာ်တကွိ၊်ဒိအလိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မဲနံၣ်စိထၣ်တ၊်လီၤစ႑ၤလီၤသွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်လ၊အလီၤတံ၊်လီၤဆဲးဒိၣ်တက့ၤစၢၣ်သွဲၣ်ပနီၣ်-ကရူ၊်တဖၣ်အံၤပာ်ယှာ်ဒီးတ၊်သံကွ၊် ၁က, ၃က, ၄က, ၅ကန့ၣ်လီၤ. တ၊်ထ၊ဖှိၣ်တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤအံၤတမ့၊်နာ်သက့ဖဲဒရၢၣ်အတ၊်လိၣ်ဘၣ်ဖဲဒရၢၣ်အတ၊်လိၣ်ဘၣ်. *ကီ၊်ရှၣ်တဖၣ်တလိၣ်လ၊အကဆ၊တဲာ် တ၊်လီၤစ႑ၤလီၤသွဲၣ်/လှၣ်ဒူၣ်စၢၣ်သွဲၣ်ပနီၣ်လ၊အလီၤတံ၊်လီၤဆဲးဒိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.* တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤအံၤဘၣ်တ၊်ထ၊ဖှိၣ်အီၤမ့၊်လ၊ မဲနံၣ်စိထၣ်သဲစးတ၊် သိၣ်တ၊်သီ ၂၀၁၈, ၁၂၀ဘံၤတ၊်နီၤဖးအဒ့ ၃ ဒ်တ၊်ကွဲးလ၊တဖီခိၣ် (ဘၣ်မနုၤတ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တ၊်ထ၊ဖှိၣ်အီၤလဲၣ်) တ၊်နီၤဖးအသိး န့ၣ်လီၤ.

- အ့နၤရှ်နၤဘံၤ/အိၣ်ကုံၤဘွဲၤ, ခဲၣ်ရကံၣ်, ဒခိၣ်ထၣ်/လခိၣ်ထၣ်, အမဲရကၤအ့ဒယါအစၢၣ်အသွဲၣ်ပှၤမၤသကိးတၢ်အဂၤတဖၣ်,
- အ့ရှၢၣ်အ့ဒယါ, ပှၤကီၢ်ပယီၤဖိ, တရူးဖိ, ဖံလံးဖံနိၣ်, မိန်, ပှၤကညီ, ကိရံယၤ, ဘံၤယဲနမံစ်, ပှၤအ့ရှၢၣ်အဂၤ,
- အဖရံကၤအမဲရကၤ, အံၤသံၣ်အိပံယ-အိၣ်ရမိၣ်, အံၤသံၣ်အိပံယၤ-အဂၤ, လၤဘ့ရယၤ, နၤကံ့ရယၤ, စိမၤလံၣ်, ပှၤသူဖံးအဂၤ
- ကိၣ်လၤဘံၤယၤ, အံၤခွၤဒိရံယၤ, ခွါထံၣ်မလဲန်, မဲကစံးခါန်, ပူၣ်တံၣ်ရံၣ်ခါန်, စၤလဗါဒိၣ်ရၤ, စပဲနံၤယၤ/စပဲနံး/စပဲနံၤအမဲရကၤ, ဟံးစပဲနံး/ လထံနိၣ်အဂၤတဖၣ်
- ပှၤထူလံၤဟၤဝါယၢၣ် မ့တမ့ၢ် ဖစံးဖံးပှၤကီၣ်ဖိအဂၤ

ဟံၣ်ဖိယီတဖၣ်မ့ၢ်တမၤပှဲၤလံာ်တကွိၢ်ဒိအံၤန့ၣ်လဲၣ်

ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်မ့ၢ်တမၤပှဲၤလံာ်တကွိၢ်ဒိအံၤဘၣ်နၣ်ကီၢ်ရှၣ်လိၣ်ဝဲလၢကဆၢတဲာ်တၢ်လၢဖဲဒရၢၣ်စၢၣ်သွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်သံကွၢ်ဒိးသနၤအသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂ့ၤကတၢၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢကဆှၢနုာ်ဆူမဲၣ်နံၣ်စိထၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ (MDE) န့ၣ်လီၤ. *ကီၢ်ရှၣ်န့ၣ်တလိၣ်လၢအကဆၢတဲာ်တၢ်လၢတၢ်လီၤစၢၣ်လီၤသွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်စၢၣ်သွဲၣ်ပနီၣ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢလၢပှဲၤပှဲၤအဖီခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.*

ဘၣ်မနုၤအယိကရူၢ်တနီၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ယုထၢအိၣ်ဒီးကရူၢ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအါဒိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ကရူၢ်တနီၤတဒ်န့ၣ်ဘၣ်လဲၣ်.

ကရူၢ်လၢအလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢပှဲၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤလၢ Minnesota Statues 2017,120B,35, subdivision3 (https://www.revisor.mn.gov^statutes/?id=120B.35) န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤအဖီလာ်အံၤန့ၣ် (ပှၤထူလံၤဖိဟးဝါယၢၣ်မ့တမ့ၢ်ဖဲစံးဖံၤပှၤကီၣ်ဖိအဂၤ) ဒီး (ပှၤဝါဖံးဖိ) တဖၣ်တၢ်တစ့ၣ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ယုထၢလၢကဟ်ဖျါထီၣ်ကရူၢ်လၢအလီၤတံၢ်လၢပှဲၤဒိၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်မၤအဖီလာ်လၢ Minnesota Statues 2017,120B,35,subdivision3 (https://www.revisor.mn.gov^statutes/?id=120B.35) န့ၣ်လီၤ. (MDE) န့ၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢကဟ်ပနီၣ်တၢ်အဆၢလၢတၢ်သူဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်လၢအဘၣ်ယးလီၤဆီဆီထဲဒၣ်ဆူတၢ်လၢအကါဒိၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢကပၢဆှၢဒီးကသုးကျဲၤတၢ်ရဲတၢ်ကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်နှ့ၢ်စိနှ့ၢ်ကမီၤလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤကဘၣ်တၢ်ဟ်ဖှိၣ်အီၤဒ်လဲၣ်.

ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဟ်ဖျါထီၣ်အသးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်ကီၢ်ရှၣ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကယုထၢလၢကထၢဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကျဲလၢဆိကမိၣ်ဝဲလၢကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤဒီးတၢ်မၤလိကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ရှၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢကဆှၢတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖှိၣ်အလံာ်တကွိၢ်ဒိဒီးမိၢ်ပၢ်လံာ်ပရၢဆူဟံၣ်ယုာ်ဒီးကို်ဖိန့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဟ်ဖျါအသးတ့ၢ်လံအသးသူဝဲတၢ်အကလုာ်လၢအမဲာ်ညါတဖၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တ့ၢ်လံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤသူဝဲလံာ်တကွိၢ်ဒိလၢအမဲာ်ညါတကလုာ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ယ့အီၤလၢကတီၣ်ထီၣ်က့ၤကဒီးလံာ်တကွိၢ်ဒိန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်လၢမဲၣ်နံၣ်စိထၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤလဲလိာ်က့ၤအတၢ်ထၢဖှိၣ်စရီတၢ်ရဲၤတၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢအပူၤကွံာ်တၢ်လီၤစၢၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်အကလုာ်တဖၣ်နၣ်တၢ်တစိာ်ခီဆူတၢ်တၢ်ရဲၤတၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤအကျဲအသိန့ၣ်ဘၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဟ်ဖျါလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်လီၤဆီဝဲသ့လၢတၢ်ရဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအကျိၤအကျဲဆူအံၤဆူဘးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤကဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢကီၢ်စဲၣ်အပတီၤဒ်လဲၣ်.

- စၢၤသွဲၣ်/ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလၢပှဲၤဒိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢကီၢ်စဲၣ်တၢ်ထၢဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ဒ်ကီ႞စဲၣ်တ႞သိၣ်တ႞သီအိၣ်ဝဲအသိးမဲၣ်နံၣ်စိထၣ်တ႞ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤပၢ်ဖျါထီၣ်တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤဖဲကရ္ဍ႞အတိၤပတိ႞လၢတ႞တ႞သမံသမိအဂီ႞ဒီးတ႞ဖျိထီၣ်ကိတ႞ထၢဖှိၣ်တ႞ဂ့႞လၢအခီၣ်ထံးတနံၣ်အဂီ႞နူၣ်လီၤ. ခါဆူမဲၥ်ညါတ႞ပၢ်ဖျါန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၢ်ယုၥ်ဒီးကရ္ဍ႞အတိၤပတိ႞အဂ့႞လၢတ႞ဒိၣ်ထိၣ်နိၣ်ထိၣ်အဂီ႞,တ႞ကတံၤကတိၤပၥ်လၢတိၤခၢၣ်သးတ႞မၤလိဝံၤအလိ႞ခံဒီးတ႞ခွဲးတ႞ယၥ်လၢသးသမူဒီစိၤအတ႞မၤ, ကိတ႞ဘံၣ်တ႞ဘၢ, ဒီးကိဖိအတ႞မၤသကိးဘၣ်ထွဲလိၥ်သးဒီးတ႞ဘျးစဲလၢကိနူၣ်လီၤ.
- ကိဖိတဂၤအစπအသွဲၣ်/ကလုၥ်ဒူၣ်တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤကဘၣ်တ႞ပၥ်ဖှိၣ်အီၤစ့႞ကီးယုၥ်ဒီး ကိဖိအကူၣ်သ့လီၤဆီတ႞အိၣ်အသး, တ႞မၤလိသ့သီကိၤလၤကျိၥ်တ႞အိၣ်သး, မိ႞ဖါ(ပိၥ်မုၣ်ပိၥ်ခွါ) ဒီးပှၤတဂၤအတ႞အိၣ်မူ, တ႞အိၣ်ဖျဲၣ်တ႞သံ, တ႞ဆူးတ႞ဆါတ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤတဖၣ်နူၣ်လီၤ. ခါဆူညါတ႞ပၢ်ဖျါန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်ကရ္ဍ႞တ႞ပၢ်ဖျါလၢအဟ့ၣ်အခွဲးလၢတ႞ပၥ်ဖှိၣ်အါခါအဂီ႞ မ့တမ့႞တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤအတ႞ယုထၢအဂီ႞နူၣ်လီၤ. အဒိတ႞ထိၣ်သတြိၤတရူးပိၥ်ခွါလၢအတမၤလိကိၤလၤကျိၥ်အတ႞ဖျိကိအယူၥ်ဆူစိၣ်မၤလံၣ်ပိၥ်မုၣ်လၢမၤလိကိၤလၤတဂၤအတ႞ဖျိကိအယူၥ်နူၣ်လီၤ.
- အိၣ်ပၥ်ယုၥ်သးဒီး MDE အတ႞ဟူးတ႞ဂဲၤအတ႞ပၥ်ဖျါန့ၣ်, တ႞ပၥ်ဖျါန့ၣ်ကဘၣ်တ႞ပၥ်သဒၢအီၤလၢကရ္ဍ႞တခါခါလၢအစှၤန့႞ဒံးကိဖိအဂၤတဆံ, ပၥ်ယုၥ်ဒီးတ႞အစၢဖဲကိဖိလၢအအိၣ်လီၤတဲၥ်တ့႞တဖၣ်စှၤန့႞ဒံးအဂၤတဆံနူၣ်လီၤ.
- ကိဖိတဂၤစုၥ်စုၥ်အတ႞ကွဲးနိၣ်ကွဲးယါန့ၣ် ကဘၣ်တ႞ဒီသဒၢအီၤလၢဟံၣ်ဖိယီဖိတ႞ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တ႞ကွဲးနိၣ်ကွဲးယါဒီး တ႞ခူသူၣ်တ႞သိၣ်တ႞သီတ႞ဘျၢ (FERPA) နူၣ်လီၤ. FERPA ဟ့ၣ်ထီၣ်တ႞နဲၣ်ကျဲဝးဝးလၢကိတဖၣ်နီၤလီၤဟ့ၣ်ကိဖိတဖၣ်အဂ့႞အကျိၤဒ်လဲၣ်နူၣ်လီၤ.လၢတ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်အဂီ႞,ဒိးသန့ၤFERPAလံၥ်ကဘျံး
(https://www2.ed.gov/policy/gen/guid/fpco/ferpa/index.html) နူၣ်တက့႞.

မ့႞တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤကဘၣ်တ႞ဒုးသ့ၣ်ညါပၥ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူဖဲဒရၢၣ်ပဒိၣ်နူၣ်ဧါ.

မ့႞ဒၣ်ဖဲတ႞ဘၣ်ထွဲဒီးဖဲဒရၢၣ်လိၣ်ဘၣ်တ႞လီၤစπလီၤသွဲၣ်/ကလုၥ်ဒူၣ်တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤလၢတ႞သံကွ႞ ၁-၆(အမဲရကၤအ့ဒယါ မ့တမ့႞ အလါစကၤပှၤထူလံၤဖိ, အ့ရှၢၣ်, ပှၤသူဖံးဖိ မ့တမ့႞ အဖရ္ဍကၤအမဲရကၤ, ဟံးစပဲနံး/လထံနိၣ်, ပှၤထူလံၤဟၢဝါယါၣ် မ့တမ့႞ ဖဲစံးဖံးပှၤကီၣ်ဖိ, ပှၤဝါဖံးဖိ) တဖၣ်ကဘၣ်တ႞ဒုးသ့ၣ်ညါပၥ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူဖဲဒရၢၣ်ပဒိၣ်နူၣ်လီၤ. ကလုၥ်ဒူၣ်လၢအလီၤတံ႞လီၤဆဲးဒိၣ်တဖၣ်တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤ (၁က,၃က,၄က ဒီး ၅က) တဖၣ်တဘၣ်တ႞ပၥ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူဖဲဒရၢၣ်ပဒိၣ်ဘၣ်. တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဘၣ်တ႞ဖိၣ်ယံးအီၤဒ်ကျိၤကျဲလၢအဖိလၥ်အံၤအသိးနူၣ်လီၤ.

- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤတဘၣ်တ႞ပၥ်ဖျါအီၤလၢကမျၢၣ်ဖဲကိဖိတဂၤဒၣ်ဝဲအပတိၤဘၣ်.
- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤတဘၣ်ဘၣ်ထွဲလိၥ်သးဒီးတ႞နုၥ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢထံလီၤကီ႞ပူၤတ႞အိၣ်သးဖဲကီ႞စဲၣ်မ့တမ့႞ဖဲဒရၢၣ်အပတိၤဘၣ်ဒီးတဘၣ်တ႞ကွ႞ထံသမံသမိးအီၤလၢတ႞လိ႞အဂၤဘၣ်.
- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်လၢနကထိၣ်ဘၣ်ကိဧါတထိၣ်ဘၣ်လဲၣ်နူၣ်ဘၣ်.
- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤမ့႞ဘၣ်တ႞ထၢဖှိၣ်အီၤလၢကိဖိတဂၤစုၥ်စုၥ်ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်တ႞ပၥ်ဖျါထီၣ်အီၤဒ်ကိဖိအကရ္ဍ႞အဂီ႞နူၣ်လီၤ.တ႞ပၥ်ဖျါလၢအဘၣ်တ႞ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢဝဲၤကျိၤနူၣ်လိၣ်ဝဲလၢကဒီသဒၢကိဖိတဂၤအတ႞ကွဲးနိၣ်လၢအဖိးသဲစးဒီးကိဖိအကရ္ဍ႞နူၣ်ကဘၣ်ဒိၣ်လၢလၢလိၣ်လိၣ်ဒ်သိးကိဖိတဂၤစုၥ်စုၥ်တဘၣ်တ႞မၤနိၣ်သ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်နူၣ်လီၤ.
- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤတဘၣ်ဘၣ်ထွဲလိၥ်သးဒီးသရၣ်သရၣ်မုၣ်အတ႞ဒုးနဲၣ်မ့တမ့႞အတ႞သမံသမိးဆၢတဲၥ်တ႞ဘၣ်.
- တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်တ႞နုၥ်လီၤခီလ့ၣ်ကိဘၣ်.

မတၤကနုၥ်လီၤကွ႞တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤအံၤလၢလိ႞ကဝီၤအပတိၤနူၣ်လဲၣ်.

လံၥ်တကွိ႞ဒိဒီးတ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤလၢအအိၣ်လၢအပူၤနူၣ်ကဘၣ်တ႞ပၢနုၥ်ဆူတ႞ဂ့႞ထၢဖှိၣ်အကျဲကပူၤခိဖျိပှၤတဂၤယုၥ်ဒီးအခွဲးအိၣ်လၢတ႞နုၥ်လီၤကွ႞တ႞ထၢဖှိၣ်တ႞ဂ့႞ဒီးတ႞သိၣ်လိဖဲနကိဖိအကိပၢဆှၢတ႞ဝဲၤဒၢးနူၣ်လီၤ.ကိအပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါနူၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဟ့ၣ်တ႞သိၣ်လိပှဲၤပှဲၤလၢတ႞ထၢဖှိၣ်တ႞ဂ့႞တ႞ကျိၤလံၥ်တကွိ႞ဒိတဖၣ်,ဒီးကကွ႞ကူၤလံၥ်တကွိ႞ဒိလၢအဘၣ်တ႞မၤပှဲၤအီၤတဖၣ်တချုးအဆှၢဆူပၢဆှၢတ႞ဝဲၤဒၢးဒံးဘၣ်နူၣ်လီၤ.